

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

*rednina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.
*redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953

eto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, 29. oktobra 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 124.

Občinski proračuni

Naša javna bremena se od leta do leta stopnjujejo. Vsak dan čujemo pritožbe, da so davki veliki in da jih davkoplačevalci težko zmagujejo. Pritožbe te vrste so na dnevnem redu. Ako te in take pritožbe podrobneje proučavamo na konkretnih primerih, prav kmalu opazimo, da se državne dajatve gibljejo praviloma od leta do leta na isti bazi in da tvorijo glavno pezo naših davčnih bremen samoupravne dajatve, to je v prvi vrsti dajatve za občine. Spričo vedno večjih pritožb proti davkom je treba enkrat konstatirati tudi resnico, da si pretežen del davkov prebivalstvo po svojih samoupravah samo nalaga.

V Dravski banovini se je leta 1930 pobralo na dokladah na neposredne davke preko 110 milijonov dinarjev, to je približno polovico tega, kar je na neposrednih davkih država sama pobrala. Doklade na neposredne davke, ki znašajo do 200 odstotkov in še več, v naših krajih, niso redke izjeme.

Kaj pomenja 200% doklada, si lahko hitro izračunimo. Trgovec, ki je zaslužil v svoji trgovini recimo 30.000 Din, plača na 10% pridobnin 3000 Din. Ako ima nesrečo, da je njegov obrat v občini, v kateri se za razne samouprave pobirajo 200% doklade, mora plačati na osnovnem davku 3000 Din, za samouprave pa dvakrat toliko, to je 6000 Din. V celoti plača okoli 10.000 dinarjev, to je eno tretjino svojih dohodkov, vendar pa za državo samo približno 4000 Din, dočim gre pretežen del bremena za samouprave.

Iz tega jasno izhaja, kako velikega pomena je za naše trgovce, obrtnike in industrijalce, da posvečajo onim fak-

torjem, ki jim nalagajo izdatna bremena, svojo posebno pozornost. Nikakor nečemo dolžiti naših občin, da z javnim denarjem slabo gospodarijo, vendar se nam vsiljuje domneva, da marsikje ne mislijo dovolj na posledice, ki nastajajo z investicijami, ki bi se ob sedanjih težkih prilikah mogle morebiti brez škode odložiti na poznejše čase ali izvesti vsaj v omejenem obsegu v kolikor je že sedaj podana potreba. Marsikje se spuščajo v drage investicije, posebno glede šolskih poslopj. Posamezne občine se kar kosajo, katera bo postavila lepšo šolo, za šolska poslopja se najemajo visoka posojila, ki občutno obremenjujejo občinski proračun. V mnogih občinah znašajo samo izdatki za šolo skoro 3/4 vseh izdatkov. Gotovo nismo proti šoli, treba pa je nekake mere tudi v tem pogledu. V času, ko vse stremi za znižanjem potrebščin in daje dober vzgled v prvi vrsti država in banovina, naj bi tudi občine skrbale, da čimbolj znižajo svoja bremena in jih spravijo v sklad s plačilno zmožnostjo prebivalstva.

Položaj gospodarstva ni zavirljiv. Prilike so jako težke in posamezniki se drže z največjimi naporji nad vodo. V tem kritičnem času morajo tudi občine gledati, da olajšajo bremena in opustijo vse, kar bi na njihovem področju oviralo obstoj in razvoj privatnega gospodarstva.

Večina občin je svoje proračune za bodoče leto že izdelala ali jih vsaj že izdeluje. Trgovci, obrtniki in industrijci naj se ob tej priliki brigajo, kakšna bremena jim je občina odmerila za prihodnje leto, da morejo pravočasno naprati njim zavzeti svoje stališče, če smatrajo, da jih bodo v preobčutni meri obremenjevale. Poznejše rekriminacije in pritožbe so brezpredmetne!

Trihinoskopski pregled svinjskega mesa

Ministrstvo poljedelstva je glede trihinoskopskega pregleda svinjskega mesa, namenjenega za izvoz, izdalo bankim upravam nastopno okrožnico:

Gospod minister poljedelstva je 8. junija t. l. pod št. 36.162/IV. predpisal, da morajo veterinarji vršiti trihinoskopski pregled svinjskega mesa v vseh podjetjih, ki se bavijo z izvozom svežega ali predelanega mesa za inozemstvo.

Na vprašanje zainteresiranih krogov, da li se mora trihinoskopski pregled vršiti tudi v onih klavnicah, v katerih se koljejo svinje samo za izvoz v Avstrijo v celih komadih ali v polovicah, daje se naslednje pojasnilo, to je, da le v takih klavnicah ni treba izvesti obligatnega trihinoskopskega pregleda in to z obzirom na odredbo v točki 8. zaključnega protokola k sporazumu o živinskih boleznih, kateri obstoji med našo državo in Avstrijo, ker se po tej odredbi morajo pri izvozu v Avstrijo preskrbeti potrdila veterinar. o negativ. trihinoskopskem pregledu samo za pošiljke življenjskih potrebščin, katere so izdelane iz svežega svinjskega mesa (izjemo tvorijo salame) in katere se trošijo v svežem stanju, kakor n. pr. vestfalska šunka in nekatere vrste mehkih klobas (Medwurst).

V podjetjih pa, katera ne izvažajo svežega ali predelanega svinjskega mesa v Avstrijo, ampak ga izvažajo v Češko-slovaško ali v kako drugo državo, se mora vršiti trihinoskopski pregled vseh prašičev, katere dotično podjetje kolje bodisi za domačo potrošnjo, bodisi za izvoz v inozemstvo. V nasprotnem slučaju ne sme kompetentni veterinar izdati takemu podjetju uverenja o negativnem trihinoskopskem pregledu.

MONOPOL NA RIŽ V ITALIJI

Zastopniki italijanske vlade in agrarnih združenj so se v zadnjem času pogajali za uvedbo monopola na riž v državi. Sedaj je bila v Rimu ustanovljena privilegirana družba za prodajo riža »Ente Nazionale del Riso«. V upravnem odboru te družbe so zastopniki vlade, kmetijskih združenj, mlinarjev, trgovcev z rižem in drugih interesentov.

Odslej bodo morali kmetje do 15. avgusta vsakega leta prijaviti družbi površino zemlje, ki so jo posejali z rižem, in količino riža, ki ga nameravajo pridelati, do 10. novembra pa konkretne podatke o žetvi. Družba bo imela izključno pravico, dajati dovoljenja za prodajo riža. Pri prodaji kakršnekoli količine riža bodo morali kmetje in trgovci plačati sorazmerno določene zneske družbi. Privilegirana družba bo do 15. vsakega leta določila osnovne cene za prodajo riža na veliko. Te cene bodo veljale za vse naslednje leto. Ako bi bile tako določene cene v primeru pobižajem na svetovnem tržišču prenizke in bi pomenile za kmetovalce, trgovce večjo ali manjšo izgubo, bo privilegirana družba krila to izgubo s svojimi rezervami.

Glej v vsaki številki »Trgovskega lista« »Ponudbe in povpraševanja«, ki nudijo ugodne kupčijske priložnosti. Zato jih vsi, zlasti podeželski trgovci, morajo čitati!

Finančni svetnik Ivan Ditz:

Vinski mošt s stališča trošarinskih predpisov

(Konec.)

Pa bo menda kdo ugovarjal, češ kar velja za državno trošarino mora veljati tudi za banovinsko in občinsko trošarino in mora ostati tedaj vino, ki se je nabavilo še kot vinski mošt, oproščeno od banovinske in občinske trošarine tudi tedaj, ko je postal vinski mošt vino.

To naziranje pa ni utemeljeno v zakonu. V smislu člena 75 in 79 trošarinskega zakona sta namreč banovinska in občinska trošarina **samostojni** trošarini, ki se pobirata nezavisno od držav. trošarine, tedaj ne več v obliki doklad ali naklad na državno trošarino. Pri dokladah in nakladah, ki so se pobirale v izvestnih odstotkih državne trošarine, je bila usoda teh doklad in naklad dejanski povsem odvisna od državne trošarine, pri samostojni banovinski in občinski trošarini je pa ta odvisnost odpadla. Banovina je tedaj brezdvomno upravičena pobirati na vino, ki se je nabavilo že kot vinski mošt in je tedaj državne trošarine prosto, banovinsko trošarino in isto velja tudi za občinsko trošarino.

Važno je nadalje vprašanje, kaj velja, če se vino, ki se je prejelo še kot vinski mošt in ki je tedaj državne trošarine prosto, odtuji na drugo osebo (proda, podari, zamenja itd.). Ali je tudi tako oddano vino trošarine prosto? Brezdvomno bodo nanesele namreč prilike, da bo marsikdo, ki si je nabavil vinski mošt za lastno porabo, oddal pozneje tako količino vina drugi osebi. Taka oddaja pa mora biti sevé samo slučajna, se torej ne sme vršiti obrtnoma, ker je sicer podana kršitev obrtnih in taksnih predpisov.

Duhovnikom se šteje dalje zbirčno vino v službene dohodke ter se realizira ta dohodek deloma na ta način, da duhovniki del zbirčnega vina prodajo. Ali preide tedaj oprostitev od trošarine tudi na odtujeno vino? Ne! Ampak v takih slučajih mora odtujitelj oddajo vina prijaviti ter plača državno trošarino sam, dočim plača banovinsko in občinsko trošarino prejemnik vina. To velja splošno brez izjeme za državno, banovinsko in občinsko trošarino. Prevzittkarsko vino na primer, ki se je prejelo še kot vinski mošt, je oproščeno od državne in banovinske trošarine, pa samo v toliko, v kolikor ga porablja prevzittkar sam za lastni konsum.

Čim pa bi prevzittkar tako vino odtujil (prodal, podaril, zamenjal) mora oddajo pri svojem oddelku finan. kontrole prijaviti ter plačati držav. trošarino, dočim plača prejemnik vina banovinsko in občinsko trošarino. Trošarinska oprostitve je vezana tedaj na osebo prvega prejemnika in ne na predmet kot tak ter ugasne, čim preide vino na drugo osebo. Če se pri oddaji vina ne postopu na navedeni način, je podan dejanski stan tihotapstva ter se kaznujeta odtujitelj in prejemnik vina kot tihotapca.

Nadaljno ugodnost za promet z vin-
skim moštom vsebuje točka 20. člena 103 trošarinskega pravilnika, ki ureja je postopek glede prevoza vina lastnega pridelka za domačo potrebo iz ene občine v drugo v tistih slučajih, kjer vinogradnik ne stanuje na področju tiste občine, v kateri je njegov vinograd. Tak prevoz vina — in sicer največ 200 litrov. mesečno — dovoljuje finančna direkcija na zadevno posebno, s 5 Din taksirano prošnjo vinogradniku, ki dobi posebno knjižico, v katero vpisuje

SHRANJUJTE VARNO SVOJ DENAR!

V zadnjem času se množijo vlomi v trgovine, poslovne prostore in privatna stanovanja. Vedno številnejša časopisna poročila nam kažejo, koliko škode zadevajo prizadete vsled teh vlovov. Vlomilci spretno izkoriščajo položaj, ko mnoge stranke brez stvarnega povoda kopičijo in zadržavajo denar doma, namesto da bi ga vložili v svoje denarne zavode, varne pred vlomi in izropanji.

Zbornica za TOI vsled tega sviri interese pred zadrževanjem večjih vsot v blagajnah in jim priporoča, da jih nalagajo varno v svoje denarne zavode, da se izognejo škodam, ki jih lahko nepričakovano dolete vsled vloma od strani brezvestnih postopačev in drugih nezanesljivih elementov.

* * *

USTANOVE ZA UBOGE ONEMOGLE OBRITNIKE IN TRGOVCE ODNOSNO NJIH VDOVE

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1931. za uboge onemogle obrtnike in trgovce, odnosno njihove vdove ustanove po 150 dinarjev. Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 1. decembra 1931. Priloži naj se jim od občinskega in župniškega urada potrjeno dokazilo, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prosilka onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

Fakturiranje v tuji valuti

Minister za finance je z razpisom z dne 23. oktobra 1931, št. II 115.682 odredil, da se fakturiranje blaga v inozemstvu ne sme vršiti v tuji valuti, niti se ne sme v katerikoli obliki vezati na tujo valuto, temveč se mora vršiti fakturiranje samo v dinarjih brez katerekoli klavzule. Prestopki te odredbe so kaznjivi po zakonu o kazenskih odredbah radi kršitve pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami z dne 8. oktobra t. l. Kazen znaša do 300.000 dinarjev.

* * *

VPLIV PADCA ANGLEŠKEGA FUNTA NA NAŠO TRGOVINSKO MORNARNICO

Kriza angleške valute je vplivala tudi na našo trgovinsko mornarico. Vse prevozne tarife se namreč po starem običaju določajo v funtih, pa tudi plače mornariškega osebja se ravna po mednarodnem položaju in računajo v funtih. Naše prometno ministrstvo je spričo tega sklicalo konferenco, ki se je bodo, udeležili poleg zastopnikov našega prometnega ministrstva tudi prizadeti brodolastniki in pomorci. Na konferenci bodo proučili položaj ter spoznavno sestavili sklepe, po katerih bo treba podpreti našo trgovinsko mornarico.

Kdor podpira »Trgovski list« koristi skupnosti, koristi pa najboljše tudi samemu sebi!

kontrolni organ vsak prenos vina iz druge občine.

Če namreč prenese vinogradnik ob času trgatve grozdje ali vinski mošt iz vinograda na svoj dom, sme to storiti glede grozdja, ki sploh ni pod kontrolo, brez nadaljnega, prevoza vinskega mošta pa prijavi samo pri oddelku finančne kontrole, v čigar službenem okolišju leži vinograd, oziroma pri občinskem načelniku občine, v kateri leži vinograd, in dobi trošarinsko izkaznico, ki krije transport vinskega mošta. Prošnja na finančno direkcijo torej pri prevozu vinskega mošta iz ene občine v drugo odpade. Za tak na dom spravljeno vinski mošt, oziroma po 20. novembru vino veljajo enaki predpisi kakor za vinski mošt, odnosno vino, ki se nahaja v vinogradski kleti vinskega producenta, namreč vino ni pod kontrolo in prav tako ni podvržen konsum za domačo potrebo nobeni omejitvi ali kontroli.

Pri tem treba omeniti še naslednje: mnogi vinogradniki, ki ne morejo prodati svojega pridelka po primerni ceni, otvorijo takozvane vinotoče pod vejo, za katere veljajo posebni predpisi. Ti vinotoči se dovoljujejo načeloma samo za kraj, kjer je trta obrodila.

Marsikdo, ki se je okoristil z omenjeno ugodnostjo in je spravil svoj vinski pridelek kot vinski mošt na dom ali sprešal grozdje doma, bo morda sklepal, da je s tem tudi že prejudicirano vprašanje, kje se bo izvrševal vinotoč, odnosno, da se mu bo dovolilo izvrševanje vinotoča brez nadaljnega na domu, češ, v vinogradu, ki se nahaja v drugi občini, sploh nimam nobenega vina več. Taka spekulacija se pa ne bo obnesla, ker se pri odločitvi, kje naj se izvršuje vinotoč pod vejo, ne bo oziralo prav nič na dejstvo, da se je spravil vinski pridelek že kot mošt na svoj dom v drugi občini. To naj tedaj upoštevajo vinogradniki, ki se želijo okoristiti z ugodnostjo točke 20. člena 103 trošarinskega pravilnika, a nameravajo zaprositi pozneje za vinotoč pod vejo.

Končno še vprašanje kakšne ugodnosti nudi promet z vinskimi mošči trgovcem z alkoholnimi pijačami in točilem takih pijač. Prav za prav nobenih. Do 20. novembra bo točil gostilničar vinski mošt tudi banovinske trošarine prosto, po 20. novembru pa bo moral, kakor doslej, prijaviti zalogo, oziroma se bo ta zaloga ugotovila po organih finančne kontrole ter bo moral, če nima zasebnega prostega skladišča za vino, plačati državno in banovinsko trošarino. Razlika napram prejšnjemu stanju je torej edino ta, da vinski mošt tudi ni več predmet banovinske trošarine, sicer pa je ostalo vse pri starem.

Opomba uredništva: Ta članek smo s pisateljevim pristankom prevzeli iz uredniškega glasila »Naš glas« z dne 10. julija 1931, ker je vprašanje mošta ravno sedaj jako aktualno. Iz za prvotne objave je banska uprava z naredbom z dne 8. oktobra 1931 priobčila, da so vina vinogradnikov v črnomeljškem in metliškem okraju, ki jih dajejo v zameno za poljske pridelke kmetom v domačem okraju in v okrajih Kamnik, Kočevje, Kranj, Radovljica in Logatec, oproščene banovinske trošarine, pač pa plačajo državno, in kjer se pobira, tudi občinsko trošarino.

Naša pomorska trgovina

G. dr. Cuvaj, gen. tajnik zagrebske TOI je imel na gospodarskem kongresu v septembru t. l. referat o gornji temi, v katerem je izvajal med drugim sledeče:

Dasi ne razpolaga naša trgovska mornarica z veliko tonažo, vendar moramo poudariti, da nismo v tem pogledu zadnji med pomorskimi državami. Priznati je treba, da je naša trgovska mornarica v zadnjih 2—3 letih zelo lepo napredovala.

Mednarodno pomorsko tržišče se nahaja že dalje časa pod stalnim pritiskom depreciacije voznih tarif. Ta padec voznih tarif je tako velik, da že resno ogroža nekatere pomorske družbe. Vozarine so letos približno 7-krat nižje kot v l. 1920. Radi tega so svetovne pomorske družbe zmanjšale plovni park za okoli 12%, kar je nekoliko preprečilo nadaljnjo padanje vozarin. Razen tega pa so družbe začele graditi moderne parnike, s katerimi se da režijske stroške zmanjšati. Seveda, da si tak način racionalizacije lahko privoščijo le finančno zelo močne družbe, ki razen tega uživajo še obilne subvencije in ceneni kredit.

V skoro prav taki situaciji se nahaja tudi naša trgovska mornarica. Naša mornarica sicer nima subvencij in cenene kredita, pač pa uživa zato razne davčne in taksne olajšave, kar znatno omogoča delo naših armaterjev. Treba je tudi konstatirati, da so kljub splošni depresiji investirane naše družbe nove kapitale ter si nabavile nove moderne ladje. V tem pogledu smo opustili škodljiv sistem nakupovanja starih ladij. K razvoju mornarice bo gotovo mnogo pripomogel že izdelani načrt zakona o ladijskem registru in o privilegijah ter hipoteki na ladjah, ker bo tako omogočeno najemanje kreditov.

Pripomniti pa moramo še, da se posveča premalo pažnje naši trgovski mornarici za dolge plovbe, čeprav tvori ta velik del naše mornarice. Od 170 plovnih enot pripada 67 veliki plov-

bi, 13 veliki obalni in 90 mali obalni plovbi. S prvima dvema vrstama ladij bi lahko prav dobro organizirali našo pomorsko trgovino. Še sedaj nimamo zadostnih rednih prog v prekomorskih relacijah in niti jih nimamo v Sredozemskem morju ter z Levanto, čeprav so to naši bodoči trgi. Izdelati je treba zato načrt subvencionirane linijske službe s strani države, ker so za take proge potrebna močna finančna sredstva.

Promet blaga morskim potom je v lanskem letu narasel. Med tem ko smo v l. 1929. izvozili 27% blaga po morju, smo ga lani že izvozili 47%, uvoz pa je v istem razdobju narasel od 25% na 33%. Pri tem pa je žalostno le to, da se je ves ta promet izvršil večinoma pod tujo zastavo. Naša mornarica je pri uvozu morskim potom sodelovala le z 45-97 odstotki, pri izvozu pa le s 25-96%. Vse ostalo so prevozile tuje ladje, v največji meri italijanske. Takih slabih razmerij ni najti v nobeni drugi pomorski državi.

Treba je zato najti pota, da se osamosvojimo in ni dvoma, da bi nam tu mnogo pripomogli pomorski mešetarji, če bi se pri nas uvedli. Nerazumevanje proti temu načinu trgovskega poslovanja, ki vlada sedaj pri nas, je treba odpraviti. Angleži so si baš s to branjo trgovanja pridobili ogromno bogastvo. Prav tako bi bilo potrebno omogočiti razvoj ladijskih dobaviteljev v naših lukah. So to trgovci, ki dobavljajo ladjam vse potrebne življenske potrebščine za posadko in potnike ter s potrebnim materialom za ladjo samo. Obstoj teh pa je mogoč le, če imajo svoje poslovalnice v prostih lukah, ker le na ta način lahko ceneje dobavljajo potrebno; prostih luk pa mi danes še nimamo, kar je tudi sicer velik nedostatek.

Naša kabotaža, mala obalna plovba se normalno razvija pod stalno državno kontrolo in zaščito. V polno zadovoljstvo opravlja svoje naloge in zlasti mnogo pripomore k razvoju tujskega prometa pri nas.

on je in ostane pristaš »suhih«, toda nastop legije je napravil nanj kakor tudi na druge pristaše suhih gotovo velik vtis, kajti legija ima v Ameriki veliko moč. In splošno mnenje je, da bo bodoči kongres gotovo glasoval za odpravo prohibicije. Za evropsko produkcijo hmelja bi to značilo veliko zboljšanje današnje težke situacije, kajti Amerika je še vedno največji konsument.

Iz naših organizacij

Opozorilo sadnim trgovcem

Gremij trgovcev v Mariboru je doznal, da je Štajerska sadjarska zadruga v Mariboru nakupila zlasti v letu 1930 za izvoz mnogo vagonov jabolk tudi pri raznih trgovcih v Slovenskih goricah. Ker pa posluje imenovana zadruga po združnem zakonu samo s svojimi člani, podpiše vsak prodajalec sklepno pismo, na katerem se nahaja sledeča klavzula: »Na račun sprejel prodajalec Din ... in pristopa istočasno k zadrugi kot član.« — Gremij opozarja prizadele trgovce, da postanejo s podpisom tega sklepne pisma v mnogih slučajih mogoče nevede člani Sadjarske zadruge ter nosijo s tem tudi vse obveznosti članov.

Otvoritev telefona Kočevska Reka

Dne 2. oktobra t. l. je bila pri pošti Kočevska Reka otvorjena telefonska centrala s službo L.

Otvoritev telefona Čabar

Dne 7. oktobra t. l. je bila pri pošti Čabar otvorjena telefonska centrala s službo L.

Razstave sejmi

VI. Mednarodna nautična razstava v Parizu se vrši letos v Grand Palais des Champs Elysees in na Seni od 29. oktobra do 11. novembra.

Po svetu

Obtok bankovcev v Jugoslaviji je v znesku 5272 milijonov Din krit s 37-23 odstotki, v zlatu samem z 29-98 odstotki. Obrestna mera Narodne banke je 7-5%.

Jugoslov. tobak v listih bo prodan v večjih množinah v Češkoslovaško in je pogodba že podpisana. O enaki pogodbi se vršijo pogajanja s poljsko tobačno režijo. Izvoz tobaka iz Jugoslavije bo dosegel v kratkem vrednost 400 milij. dinarjev.

Proračun Dunavske banovine za leto 1931/32. znaša 160 milij. dinarjev. Prejemki banovinskih uradnikov se izenajo z onimi državnih uradnikov.

Srednjeevropska devizna konferenca se bo vršila najbrž v pričetku novembra na Dunaju. Pogajanja za otvoritev so v polnem teku.

Standardiziranje avstrijskih agrarnih produktov se razmotriva v avstrijskih agrarnih krogih; gre zlasti za mleko in mlekarke izdelke, za jajca, krompir, živino in meso, ki naj pod vodstvom poljedelskih organizacij dosežejo gotovo kvaliteto, s čimer bi se njih prodaja bistveno zboljšala.

Dviganje vlog pri romunskih bankah se vrši v velikem obsegu. Vrši se torej isto kot povsod drugod v Evropi.

Ustanovitev nove »Nordwolles« smatrajo kot gotovo. Družba bo opremljena z glaynico 15 milijonov mark.

Produkcija petroleja v USA je pričela zopet rasti in so se zaloge bencina na novo pomnožile.

O zaščiti domačega trga se je posvetovala konferenca obrtniških zvez 25. t. m. v Beogradu.

Jugosl. Ericsson d. d. v Beogradu, podružnica Ericssonove telefonske d. d. v Stockholmu, je ustanovljena. Osnovna glavnica 500.000 Din.

Java je proti restrikciji v produkciji kavčuka in se generalni guverner v Bataviji brani izvesti dotične ukrepe.

Redukcija cinkove produkcije je določena od decembra naprej s 4600 tonami na mesec.

Za zasebne ogrske dolgove v inozemstvu v znesku ca. 200 milijonov pengö je določen enoleten moratorij.

Peru je pristopil k mednarodni sladkorni konvenciji. Za eksportno leto 1931/1932. so mu določili eksportni kontingent 360.000 ton, za nadaljnja tri leta po 373.000 ton.

Ustanovljena je mednarodna prodajna družba platine; imenuje se »Consolidated Platinum« in ji pripadajo Rusija, Kanada, Južna Afrika in Colombia. Pogajanja so trajala več mesecev.

V zadevah konoplje sital se bo vršila v kratkem konferenca najvažnejših producentov: Java, Vzhodna Afrika in Mehiko. Zlasti hočejo za celo tretjino znižati produkcijo v mehiškem okraju Progreso.

Trgovina s čajem se je v zadnjem času zelo poživila, kar je povzročeno po prav nenavadnih zunanjih okoliščinah. Cene so poskočile.

Tobačno produkcijo Bolgarije cenijo letos na 32 milijonov kg (lani 22), Grčije na 3.700.000 oka (lansko leto 7 milijonov 964.000; letos so producirali samo najfinejše vrste), Turčije na 35 do 40 milij. kilogramov.

Finska banka je znižala obrestno mero od 9 na 8%.

Stroški nove poštna zgradbe v Mariboru so proračunjeni na 20 milijonov dinarjev. Osem milijonov dinarjev ima občina že na razpolago, 12 milijonov posodi Državna Hipotekarna banka.

General Motors Comp. zaključuje prvih devet letošnjih mesecev s čistim dobičkom 90 milij. dolarjev proti 116 milijonom v isti lanskoli dobi. Zaključek je torej razmeroma ugoden.

Brezposelnost v Angliji pada; v zadnjih dveh tednih je padla za 33.000 na 2.766.000; gotovo je to posledica padca funta, ker nazadovanje brezposelnosti v tem letnem času sicer ni običajno.

že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži ob-
leke, klobuke itd.
Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH.

Veletrgovina

A. Šarabon v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke —
kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo

Lastna prazarna za
kavo in mlin za dišave
z električnim obratom

Telefon 26-66

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendence mlačna. — Promet
Din 15.081.589-27

V prošlem tednu je devizna kupčija na ljubljanski borzi beležila sicer normalen promet, toda v stalnem popuščanju od ponedeljka na petek, kakor je razvidno iz tehle številk:

19. oktobra Din 4.035.554-56 Curih-Italija
20. oktobra Din 3.001.778-71 Newyork-Praha
21. oktobra Din 3.005.173-12 Newyork-Curih
22. oktobra Din 2.380.551-84 Newyork-Italija
23. oktobra Din 2.658.531-04 Praha-Newyork

Na poedinih borznih sestankih so prevladovali zaključki v Newyorku, Curihu, Pragi, Italiji, ki jih je pretežno omogočila Narodna banka in le deloma privatna ponudba. Od celotedskega prometa namreč je bilo posredovanjem Narodne banke zaključeno za 2.941 milij. dinarjev Newyorka, za 2.376 milij. Din Curiha, za 1.777 milij. Din Prage, za 906 tisoč dinarjev Londona, za 234 tisoč dinarjev Trsta, za 180 tisoč dinarjev Pariza in slednjič za 56 tisoč dinarjev Amsterdama. Privatna ponudba pa je dala največ Newyorka (2.442 milij. Din), Trsta (1.588 milij. Din), dokaj manj Prage (583 tisoč Din), Pariza (568 tisoč dinarjev), Curiha (511 tisoč Din), Londona (323 tisoč Din), Berlina (308 tisoč Din), Dunaja (183 tisoč Din), Bruslja (64 tisoč dinarjev) in končno malenkost Madrida ter Stockholm.

V primeri s prometom predzadnjega tedna (zaključil z 12.476 milij. dinarjev) je bil v posameznih devizah tekot pretečenega tedna dosežen ta-le skupni promet (vse v milijonih dinarjev; številke v oklepajih značijo promet predzadnjega tedna): Newyork 5.383 (3.430), Curih 2.887 (3.250), Praga 2.360 (2.229), Trst 1.822 (1.714), London 1.229 (0.731), Pariz 0.748 (0.481), Berlin 0.308 (0.384), Dunaj 0.183 (0.200), Bruselj 0.064 (0.028), Amsterdam 0.056 (0), Madrid 0.035 (0) in Stockholm 0.006 (0.008).

V devizni tečajnici prejšnjega tedna ni omeniti posebnih izprememb, ker je bil Curih trgovan na dosednji bazi 1098:45 za denar in 1101:75 za blago nali Pragi, ki je notirala ob nespremenjenem tečaju, dočim so ostale devize malenkostno oscilirale kot je razvidno iz naslednje tabele:

	Dne 19. oktobra 1931	Blago
Amsterdam	2273-78	2280-62
Berlin	ni beležil	—
Bruselj	786-49	788-85
Budimpešta	ni beležila	—
Curih	1098-45	1101-75
Dunaj	ni beležil	—
London	213-51	221-01
Newyork ček	5591-01	5608-01
Newyork kabel	—	—
Pariz	220-65	221-31
Praga	165-86	166-36
Trst	287-42	293-42

	Dne 23. oktobra 1931	Blago
Amsterdam	2268-28	2275-12
Berlin	ni beležil	—
Bruselj	782-64	785-—
Budimpešta	ni beležila	—
Curih	1098-45	1101-75
Dunaj	ni beležil	—
London	216-82	224-32
Newyork ček	5592-33	5609-33
Newyork kabel	5603-33	5620-33
Pariz	220-62	221-28
Praga	165-86	166-36
Trst	289-90	295-90

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Tendence mlačna. — Promet živahniji.

Večina na tukajšnji borzi kotiranih efektov je tekot zadnjega tedna beležila ob nespremenjenih tečajih izjem-ši Blairovih posojil, katerih notice so bile: za 7% 57—19. t. m., 56—20. t. m. in 54—na ostale borzne dneve ter za 8% po 61—na vseh borznih sestankih pretečenega tedna. Prva hrvatska štedionica sploh ni beležila.

Zaključevane pa so bile Združene papirnice Vevče skozi ves minoli teden po Din 115— in Ljubljanska kreditna banka na zadnjih treh sestankih tudi po 115 dinarjev.

Tečaj 28. oktobra 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2271-58	2078-42
Berlin 100 M.	—	—
Bruselj 100 belg.	782-64	785—
Budimpešta 100 penca	—	—
Curih 100 fr.	1098-45	1101-75
Dunaj 100 šilingov ...	—	—
London 1 funt.	216-82	224-32
Newyork 100 dolarjev .	5597-83	5614-83
Pariz 100 fr.	220-81	221-47
Praga 100 kron.	165-86	166-36
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir.	287-42	293-42

Ponudbe, poupraševanja

P. Mendlewicz, Paris, Rue de Rivoli 94, želi stopiti v stik s tukajšnjimi izvozniki zmrznjene perutnine.

»Riviera«, Braća A. i M. Vučković & drug, Kotor, žele stopiti v stik s tukajšnjimi izvozniki, ki izdelujejo škatljice za toaletno milo.

Tvrška Giuseppe Nicolosi, Catania (Italija), Piazza Teatro Massimo 8/9, želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi izvozniki lesa. Interesentom se je obrniti s svojimi ponudbami direktno na prej imenovano tvrdko.

Za izvoz lesa, Firma T. Mazza GC. — Cittiglio (Varese) želi stopiti v stike z jugoslovanskimi izvozniki lesa. Ponudbe je poslati tvrdki neposredno.

Denarne odredbe v Grčiji

Grška Narodna banka je v soglasju z grško vlado sklenila, da vzame namesto funta, kot je bilo to do sedaj, za bazo dolar. Na drugi strani je oficijelni diskont, ki je do sedaj znašal 9%, zvišan na 12%. Poleg tega je tudi grška vlada izdala devizno odredbo. Na podlagi te odredbe, ima edino grška Narodna banka pravico kupovati in prodajati tuje devize in vse transakcije v tem oziru se morajo vršiti preko nje. Komisija, ki je sestavljena iz visokih funkcionarjev ministrstva financ, ministrstva za narodno gospodarstvo in direktorja Narodne banke, kontrolira povpraševanja privatnikov po tujih devizah in jih nato predlagala v odločitev grški Narodni banki.

Pretiskane znamke v spomin na 1000-letnico hrvatskega kraljevstva

Minister za promet je odredil, da se dajo 1. novembra 1931 v promet pretiskane znamke v spomin na 1000-letnico hrvatskega kraljevstva s pretiskom »Kraljevina Jugoslavija«, in sicer znamke po 50 par, ki se bodo prodajale s poviškom 50 par, znamke po 1 Din, ki se bodo prodajale s poviškom 50 par in znamke po 3 Din, ki se bodo prodajale s poviškom 1 Din.

Povišek 50 par, oziroma 1 Din, gre v korist »Centralnega Duvanjskega odbora«, nominalna vrednost znamk pa v korist državne blagajne. Za taksiranje pošilk velja samo nominalna vrednost znamk.

Te znamke bodo v prometu od 1. novembra 1931 do 30. aprila 1932.

RO-LEX
knjigovodstvo
VSAK DAN BILANCA
„KARTOTEKA“ d. z. o. z.
Ljubljana, Selenburgova 6/1
Telefon štev. 33-38

Fotoaparate, očala, daljnogleda, ure in zlatnino, kupite najboljšje pri tvrdki Fr. P. Zajec, optik in urar, Ljubljana, Stari trg 9.

Plačilna kriza

Savez velikih industrija v Dalmaciji je na željo članstva nujno sklical sestanek na dan 15. t. m., da razpravlja o položaju, nastalem vsled plačilne krize. Po vsestranskem razmotrivanju se je sklenilo, da se objavi potom časopisja nastopni komunike:

»Savez velikih industrija v Dalmaciji je na članskem sestanku ugotovil, da je celokupna industrija Dalmacije že težko prizadeta s svetovno krizo prišla v zadnjem času v jako neugoden položaj, ker domača klijentela ne izpolnjuje svojih obveznosti. Že Zveza industrijev v Ljubljani je v svoji resoluciji z dne 9. t. m. pravilno ugotovila, da en del industrijske klijentele zadržava gotovino v lastnih blagajnah, namesto da bi izpolnila svoje obveznosti. S tem se samo povečavajo obstoječe težave in otežava možnost nadaljnjega dela od strani industrije. Podjetja ne morejo dajati kreditov onim, ki ne kažejo nikake resne volje, da zadostijo svojim obvezam, temveč porabljajo plačilno krizo očitno samo za izgovor, da zavlačujejo plačila.

Industrija je pripravljena na vse močnejše žrtve, da prebrodi plačilno krizo, povzročeno po nerazumljivi in prehodni psihozi, morala pa bo pri prodaji nadaljnjega blaga na kredit postopati z vso potrebno opreznostjo.

Rud. Rakuša, Maribor:

Strojepisje*

Dobra strojepisna šola nam je bila silno potrebna. Minuli so časi, ko se je vsakdo smatral za strojepisja, ki je znal po parurni vaji — pa če tudi le z dvema prstoma — v polzevem tempu natipkati kaj na pisalnem stroju. Delo stenotipistke je smatrati kot polnovredno poklic, ki zahteva temeljite priprave. Moderna raziskavanja so dokazala napornost tega dela, a nam obenem prožila sredstva, kako se je možno ubraniti fizični in psihični preutrujenosti pri čim večjem in boljšem efektu dnevnega dela. Skratka: strojepisje in vse kar je z njim v zvezi, smo pričeli racionalizirati.

Strokovne šole in tečaji so si pomagali pri nas dosedaj z lastnimi predlogami, ki pa so le prečesto sestavljene na brzo roko. Pa tudi najboljše lastne predloge imajo to slabost, da so le razmnožene in vsebujejo tako — hočeš nočeš — pogreške.

Učiteljska tiskarna je zamašila torej veliko vrzel, ko je izdala »Strojepisje«, ki se po obsegu, oprepi in obliki lahko mirno kosa s sličnimi učbeniki velikih narodov. Sestavitelj učbenika, g. Maksimir Rožman, strokovni učitelj v Ljubljani, je izvršil svoje delo z veliko vestnostjo in marljivostjo, vendar mu ne morem prihraniti očitka prenegljenosti. Slovenci smo tako majhen narod, da pač ni misliti na to, da bi bilo poleg Rožmanovega Strojepisja možno izdati še drugo, paralelno delo. Ne poznam sicer naklade knjige, vendar domnevam, da bo minulo precej let, preden bo možna druga izdaja. Utemeljena je torej zahteva, da bodi učbenik res prvovrsten, izrabljajoč dobre strani modernih inozemskih knjig, a obenem upoštevajoč naše posebne razmere. Biti bi morala nekaka sinteza vseh izkušenj, ki so jih pridobili tisti naši učitelji strojepisja, ki so s pazljivostjo sledili razvoju strojepisnega pouka v inozemstvu in skušali tuja izkustva po kritični izbiri uporabljati pri lastnem pouku.

Ker mi pisec knjige žal ni dal prilike, da bi kritično pregledal njegov rokopis — vprašanje je sploh, da li ga je komu dal — prihajam sedaj post festum. Če je že prepozno za knjigo, ni prepozno za resno diskuzijo. O strojepisju se pri nas sploh še ni razpravljalo. Sedaj pa h knjigi sami!

Vzročna zveza stavkov v prvem odstavku uvida mi je ostala kljub ponovnemu čitanju zagonetna. Naslednja sestavka »Zgodovina« in »Razvoj moderne pisalne stroja« sta sicer prav poučna, toda nikakor ne »prepotrebna«.

* Opombe h knjigi: Maksimir Rožman, Strojepisje za trgovske in njim sorodne šole kakor tudi za samouke. Ljubljana 1931. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

kakor čitam v priloženi kritiki. Avtor bi ju bolje uvrstil na konec knjige, kjer jih lahko učenec prečita po mili volji. Ker poznam preveliko vnumo nekatere učiteljev do nepotrebnega izpraševanja, me kar zona obide, če pomislim, da postane lahko knjiga vzrok vprašanja, kakor: Kako, kdaj in kako je bila izumljena »pisalna kroglica«? dočim bodoča tipkariča umolkne, če bi ji staval v resnici »prepotrebna« vprašanja, o katerih pa knjiga molči: Kaj je vzrok, če postanejo razdalje med črkami nenakomerne? ali: S čim boste snajžili značke in s čim valjar? itd., itd.

V knjigi sledi več celostranskih slik pisalnih strojev z imenovanjem posameznih delov, kar nas dovede do izrazoslovja.

Priznati je treba, da je opravil gosp. Rožman v tem pogledu veliko delo. Škoda, da ni pridal knjigi abecednega seznama izrazov in sicer slov-nemškega in obratno. Za učenca bi bil sicer tak seznam brezpomemben, toda silno bi olajšal delo našemu trgovcu s pisalnimi stroji, našemu mehaniku in tudi učitelju, ki išče določen izraz. Bodimo odkritosrčni! Radi tuje literature bodo rabili imenovani vedno dvojezične izraze.

Večina terminov ne bo imela ugovora, ker so ali že v rabi, ali pa dovolj lepo označujejo pojem. Posebno sem se razveselil izrazov: predelnik za tabulator, motek (nam. tuljava), vrtilo koncem valja, ročka (žal pri Adlerju neprikladno), lovka, razdaljnik (vendar je slabo vrstni razstoj), izločilec (robnika).

Nekateri izrazi se mi zde prisiljeni oz. neprimerni. Prav iskreno želim, da se zedinimo na enotne izraze vsaj glede tistih delov pisalnega stroja, ki jih rabi učenec ves čas pouka. G. Rožman rabi za črno tipko izraz presledka, ker povzroča presledke. Po kaki analogiji je možno tvoriti iz presledak presledka, mi je povsem nejasno. Z isto pravico lahko tvorim iz začetek začetka in tujko otoman lahko krstimo na počitka. Predlagam izraz razmaknica. Stik in razmak sta iz udomačeni besedi. Križ je z besedo Umschalttaste. Rožman ima prestavka in zato stroje z enkratno in dvojno prestavko. V tem je nedoslednost. Če je tipka prestavka, potem ima stroj prestavo. Jaz rabim prenosnica in prenos. Imamo torej možnost prestavka in prestava ali prenosnica in prenos. Če pa hočemo uporabiti že udomačen izraz iz splošnega strojezanstva, se moramo prav za prav odločiti za pretikalo in pretik. Zatič slabo označuje dejanje, ker pomeni v narodni govorici kakor tudi v tehnični terminologiji objekt, ki ga vta knemo v kako odprtino. Jaz imam zapornica. Prožilnik (Wagenauslösehebel) ne gre, ker ne prožimo, temveč kvečemu sprožimo nekaj. Ker je tudi navor presplošen izraz za Papierauslösehebel, predlagam za oba vzvoda: izklopni vzvod (ker izklopimo voz) in izprežni vzvod (ker izprežemo papir, ki je bil vprežen). Izraz gred moramo črtati v žlebični in v predelniški gredi. Čeprav ima gred trojen pomen, jo rabimo v tehnični terminologiji le za Welle. Jezdec je preveč po nemškem Reiter. Rabim zapirale, ki pa se mi tudi preveč ne dopade. Če ostane torej jezdec, predlagam tirnica za jezdec in namesto robilnica (ki znači nekaj povsem drugega) tirnica za robnika. Trobje je preveč lokalni izraz in v slovarju stoji celo trabje. Dyomim, da bi se izraz udomačil. Vilice vendar ni germanizem. Čeprav bi rad imel naš izraz za tujko tastatura, se mi vendar zdi črkovnica opasna. Po pravem je črkovnica vsota vseh značk. Kaj pa, če bi bile tipke brez napisov? Mislim, da bo treba ostati pri tastaturi. Sicer pa jo imamo pri klavirju tudi.

Obsirno poglavje »Razdelitev pisalnih strojev« bi lahko po mojem mnenju ostalo. Važne so te stvari za mehanika, deloma tudi za učitelja, toda za učenca je vse to preveč zamotano, pa tudi nepotrebno, ker mu itak ne moremo vsega pokazati v strojepisni sobi. Ne uganjajmo nepotrebnega verbalizma.

(Konec prihodnjč.)

Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

Iz carinske prakse.

Piše Just Piščanec, carinski posrednik.

(Nadaljevanje.)

LVII.—LVIII. Odločbi državnega sveta štev. 2022/31 od 12. febr. 1931 in štev. 1739/31 od 12. febr. 1931.

Carinarnica je trdila G. G. v M. pozvala, da doplača svoti 3056-50 D in 3053-75 D kot premalo plačani carini po dveh pošiljkah kalijevega sulfata za to, ker so uradniki pri carinjenju uporabili minimalno stopnjo carine na osnovi uverenja o poreklu robe, ki je bilo izdano od nepristojne oblasti.

Proti plačilnim nalogoma sem se pritožil na ministrstvo ter naglašal:

O priliki uvoznega carinjenja sem odnosnim deklaracijam priložil poleg tovarnega lista in fakture tudi uverenja o poreklu robe nemške carinske oblasti v Eisenachu ter sem zahteval, da se na prijavljeni kalijev sulfat kot robo nemškega izvora uporabi najvišja carinska ugodnost.

Carinarnica je uverenji sprejela kot pravilni in kot polnoveljavni dokaz o poreklu robe ter to ocarinila po minimalni tarifi.

Ker je torej carinarnica sprejela deklaraciji in priznala uverenji o poreklu robe za pravilni ter je stranka pravilno vplačala izračunano carino, je za njo prenehala vsaka daljna odgovornost za doplačilo mogočih razlik v carini, ki bi nastale vsled drugačnega tolmačenja carinskih formalnosti. Deklarant je postopal popolnoma po smislu predpisov. Če bi bila carinarnica podnešeni uverenji o poreklu smatrala za nepravilni, bila je njena dolžnost, da uverenji takoj opori in ju vrne deklarantu. Ker torej ni postopala po predpisih čl. 37 c. z., je deklarantu onemogočila, poslužiti se pravic, ki mu jih daje zakon.

Plačilni nalog carinarnice za doplačilo razlike med maksimalno in minimalno carino je nadalje neutemeljen zaradi tega, ker je roba očito nemškega izvora in deležna vseh ugodnosti trgovinske pogodbe z Nemčijo.

Ako bi bila carinarnica deklaraciji takoj vrnila kot nepravilni, bi bila stranka doprinesla novi uverenji ali pa se poslužila pravice iz t. VIII razpisa Cbr. 188/22. Ona bi pa nikakor ne bila robe ocarinila po maksimalni tarifi.

Upravni spor, ki je nastal med carinskimi uradniki in revizijskim odsekom glede pojmovanja pravilnosti teh uverenj o poreklu, se ne more in ne sme nanašati na iznos pravilno odmerjenih carin; vsled tega se tudi lastnik blaga ne sme pozivati na odgovor.

Z ozirom na zakon o mejnarodni konvenciji za uproščevanje car. formalnosti in oziraje se na čl. 13. trgovinske pogodbe naše države z Nem-

čijo, kateri predvidevajo vse mogoče olajšave pri formalnostih o priliki sprejemanja uverenj o poreklu robe, in celo za uverenja izstavljena od nepristojne oblasti, smatram postopek carinarnice za depasiran in neosnovan že iz razloga, ker je bila ocarinjena roba v resnici porekla iz Nemčije, kar nesumljivo izhaja iz vseh listin, ki so bile priložene deklaraciji t. j. fakture, voznega lista in uverenj. — Ministrstvo je pritožbi zavrnilo kot neosnovani iz razloga »što uverenja o poreklu robe niso potrjena a niti potpisana od vlasti propisane raspisom Cbr. 1887/1922, jer su uverenja izdata od strane namestnika firme Kaliwerke der Winterschall A. G.«

Ponovivši argumente iz pritožbe sem nastopil tožbo na državni svet ter v njej dalje navajal:

a) Pri sprejemanju deklaracij v delo je bila po čl. 37 c. 2. carinarnica dolžna, da pred carinjenjem deklaracijo primerja s priloženimi listinami ter jo v primeru neujemanja, nepopolnosti ali napačnosti, vrne predložitelju. Ker je pa carinarnica sprejela sporni uverenji kakor tudi predlog v deklaraciji za minimalno carinjenje kot pravilne ter po njih ocarinjenje izvršila brez vsake pripombe, ne more sedaj carinsko oblastvo zahtevati doplačila carine, oziroma odbijati pritožbe proti taki zahtevi, sklicujoč se na razpis Cbr. 188/22 že z ozirom na dejstvo, da je samo carinarnica s svojim nepravilnim postopkom, t. j. sprejetjem odnosnih uverenj in ocarinjenjem blaga deklarantu preprečila, da se ni poslužil pravic, ki mu jih daje čl. 37. c. z.

b) Trditve v izpodbijanih rešenjih, da namreč uverenji nista bili izdani od oblasti in institucije pristojnih za izdavanje uverenj o izvoru blaga, ni tudi nikjer osnovana. Nasprotno, ministrski rešenji sami konstatirata, da sta predmetni uverenji bili izdani od nameščenca trdke Kaliwerke — torej neposredno po instituciji in trdki, ki je roba prodala in dobavila! Isto dejstvo so potrjevali tudi tovarni listi in fakture, priloženi dotičnim deklaracijam. Torej tudi iz tega vidika in z ozirom na zakon o mednarodni konvenciji in na čl. 13. trgovinske pogodbe z Nemčijo ni obstojala nobena sumnja o pravem izvoru blaga iz pogodbene države — Nemčije in se je vsled tega morala za robo uporabiti minimalna carina. Zahteva, da se sedaj naknadno uporabi maksimalna stopnja carine, je dosledno samovoljna in očitno protizakonita.

Državni svet je z odločbami štev. 2022/31 in štev. 1739/31 z dne 12. febr. 1931 o tožbah razsodil:

»... da je naknada tražena zbog toga što uverenje o poreklu robe nije bilo potrjeno, a ni potpisano od vlasti za to određene raspisom br. 188/1922. Medjutim, izgubljeno je iz vida da je roba poreklom iz Nemačke i da je ugovorom o trgovini i plovidbi

sa tom državom od 6. okt. 1927 regulisano pitanje donošenja uverenja o poreklu robe, i to u čl. 13. Prema tome članu neće se, po pravilu, zahtevati uverenje o poreklu robe pri njenom uvozu, a predviđeni su slučajevi u kojima carinska vlast može zahtevati to uverenje. Ugovorne odredbe obavezne su za našu državu, pa njihovu primenu ne može sprečiti jedan raspis.

Zbog toga osporena rešenja imaju se poništiti na osnovu čl. 26. zakona o drž. savetu i upr. sud., s tim da nadležna carinska vlast dopuni pomenuti nedostatak u postupku i izvidi što je propustila, pa da ministar donese drugo rešenje, imajući u vidu, da je carinarnica primila osporena rešenja kao ispravna i da je na osnovu njih roba ocarinjena po minimalnoj stopi, a da nije postupljeno po čl. 37 carinskog zakona.

Stoga, a na osnovu čl. 17 Zak. o Drž. sav. i upr. sudovima presudjuje: da se rešenja ponište.

(Dalje prihodnjič.)

Kaj vse stori Italija za svojo trgovsko mornarico

Ogromne vsote, ki jih italijanska trgovska mornarica dobiva od vlade kot podporo, so nam razvidne iz poročila, ki ga je pravkar priobčil leta 1928 ustanovljeni zavod za pomorski kredit (Istituto di Credito Navale). Ta zavod ima namen, da posreduje v korist italijanske trgovske mornarice pri nabavi kreditov.

Prvi krediti so bili odobreni aprila leta 1930 in od tedaj naprej je bilo podeljenih: družbi Lloyd Sabaud 150 milijonov lir, Navigazione Generale Italiana 150 milijonov lir, Lloyd Triestino 61 milj. lir, Società Veneziana di Navigazione a vapore 31 milj. lir in družbi Società Anonima Emanuele Vittorio Parodi 5,250.000 lir.

Vsi ti krediti so bili dani na 15 let. Obresti od 1. julija 1930 naprej znašajo 6-8%, od tega plača država 2-5%, kar znaša 5,945.000 lir. Krediti družbama Lloyd Sabaud in Navigazione Generale Italiana so bili dani za gradbo dveh velikanov: Rex in Conte di Savoia; Družbi Lloyd Triestino odobreni kredit je bil dan za zgradbo motorne ladje Vittoria, ki plove med Trstom in Egiptom. Veneziani je bil odobren kredit za zgradbo treh motornih ladij za ruto Trst — Britanska Indija. Ladjedelnica Emanuele Vittorio Parodi je uporabila kredit za zgradbo parobroda Bain-sizza. Vse ladjedelnice, ki so prejele kredit, garantirajo za to s hipotekami na njihovih najboljših ladjah in na s temi krediti zgrajenih ladjah. Po podatkih direktorja »Banca d'Italia« so znašali ti krediti leta 1930 okroglo 159 milijonov lir, medtem ko je bilo leta 1929 danih 96 milijonov lir.

Iz teh števil se pač jasno razvidi, kako važnost polaga Italija na razvoj svoje trgovske mornarice, ki jo podpira s tako izdatnimi zneski vkljub težki gospodarski situaciji.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Maribor.

Besedilo: Mariborska mlekarica in tovarna sadnih konzerv, družba z omejeno zavezo v Mariboru.

Vsled sklepa izrednega občnega zbora z dne 9. maja se je besedilo firme izpremenilo in se glasi odslej: »Margo«, mariborska mlekarica in tovarna sadnih konzerv, družba z omejeno zavezo v Mariboru — »Margo«, Marburger Molke- und Obstkonservenfabrik, Gesellschaft mit b. H. in Maribor.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, odd. IV., dne 1. oktobra 1931.

Firm. 860/31 — Rg C I 2/98.

*

Sedež: Slovenjgradec.

Besedilo: Rozman & Puncer.

Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom.

Izbrise se družabnik Puncer Vinko, vpiše pa družabnica Rozman Marija.

Besedilo je: Rozman V. in M.

Družbena oblika: javna trgovska družba od 16. avgusta 1931.

Družabnika sta: Rozman Vinko in Marija, oba trgovca v Slovenjgradu.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, dne 17. septembra 1931.

Firm. 456/31 — Rg A III 29/3

*

Sedež: Turski vrh.

Besedilo: Neuman Gvidon, trgovina z vinom, jabolčnikom in žganjem na debelo.

Obratni predmet: trgovina z vinom, jabolčnikom in žganjem na debelo.

Besedilo firme odslej: Neuman Gvidon, trgovina z vinom, jabolčnikom na debelo in trgovina s sadjem.

Obratni predmet: trgovina z vinom, jabolčnikom in žganjem na debelo in trgovina s sadjem.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 1. oktobra 1931.

Firm. 871/31 — Rg A III 135/3.

Na trgu jaje je povpraševanje zelo živahno, zlasti iz Italije. V Št. Juriju ob Južni železnici so nakupno ceno zvišali na 0-95 Din. Vendar preveliki upi niso na mestu, ker je nakupna moč konsumentov zelo majhna.

Sliv iz Jugoslavije je bilo izvoženih od pričetka sezone do 15. t. in. 4000 vagonov. Kvalitetni in ovojninski pogoji so bili izpolnjeni. Na nemških trgih so se naše slive prav dobro prodajale.

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„JUG RAD“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica štev. 35/1

Krajevno zastopstvo Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Pravila proti plačilu Din 5.— v znakah. Za odgovor prosimo znakmo. Uradne ure od 8. do 12. in 14. do 18.

M. ROJC

prevažanje blaga in pohištva

Ljubljana

Dumajska cesta 29

Najnovejša kontrola!

Alojz Arhar

Konces. elektrotehnično podjetje

Liubliana VII, Celovška cesta 80

Prevzema vsa električna dela in inštalacije pod ugodnimi pogoji. Jamči se za solidno delo in nizke cene.

Trgovci! Naročajte blago pri tverdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana. - Telefon št.: 2040, 2457, 2548;

Interurban: 2706, 2806. - Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepositi i. t. d.